

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

REPUBLIKA

Rok XV.

ŁÓDŹ, SOBOTA, DNIA 2 STYCZNIA 1937 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

№ 2

Nowy Rok na Zamku

Mowa dziękana korpusu dyplomatycznego i odpowiedź P. Prezydenta Rzeczypospolitej

Hołd przedstawicieli obcych mocarstw dla Głowy Państwa Polskiego

Warszawa, 1 stycznia.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu Nowego Roku w godzinach porannych doroczne życzenia kierowników naczelnych organów państwa, po czym w ich otoczeniu wysłuchał Mszy Świętej, odprawionej w kaplicy zamkowej przez kapelana przybocznego ks. prałata Humpole. Po nabożeństwie złożył Panu Prezydentowi życzenia noworoczne J. E. ks. kard. Kakowski, a następnie zgromadzeni w szeregach sal zamkowych przedstawiciele władz, urzędów i instytucji cywilnych i wojskowych, duchowieństwa katolickiego i innych wyznań oraz organizacji społecznych.

W południe Pan Prezydent Rzeczypospolitej poprzedzony przez dyrektora protokołu w towarzystwie prezesa rady ministrów i min. spraw zagr. udał się do sali rycerskiej, gdzie oczekiwał go korpus dyplomatyczny. Ambasador turecki Ferid Tek jako dziękana korpusu wygłosił następujące przemówienie:

Przemówienie

amb. tureckiego

Szczęśliwa okazja podniesienia do godności kardynała naszego szanownego dziekana daje mi, Panie Prezydencie, zaszczytną możliwość przedstawienia Waszej Eksceleńcji życzeń noworocznych w imieniu ciała dyplomatycznego, zgromadzonego tutaj. Niechaj Wasza Eksceleńcja zechce łaskawie przyjąć nasz hołd, a jednocześnie życzenia, które składamy dla Waszej Eksceleńcji zarówno, jak życzenia wielkości i pomyślności dla narodu polskiego. Do tych szczerych życzeń niechaj wolno mi będzie dodać wyrazy naszej głębokiej wdzięczności za życzliwość, którą Wasza Eksceleńcja nam tak szlachetnie okazuje i za wspaniałą gościnność, której doznajemy ze strony całego narodu polskiego.

Łaskawa dobroć Waszej Eksceleńcji zawsze nam ułatwiała wykonanie naszego zadania i czyniła miłym nasz pobyt w pięknym kraju Waszej Eksceleńcji. Również i ze strony rządu Waszej Eksceleńcji doznawaliśmy zawsze objawów zaufania i gotowości współpracy.

Ze współpraca, którą umiem w należyty sposób ocenić i za którą uważam za swój obowiązek tutaj, jak najgoręcej rządowi Waszej Eksceleńcji podziękować, była w szczególności

Wstrząsy podziemne na Śląsku Niemieckim

Katowice, 1 stycznia.

(PAT). W Zaborzu na Śląsku Opolskim odczuto silny wstrząs ziemi. Wstrząs trwał parę sekund. Jak stwierdzono, zawałił się w tym czasie jeden z odcinków miejscowej kopalni. Ofiar w ludziach nie zanotowano.

owocna na skutek zasadniczo pokojowej polityki rządu Rzeczypospolitej. Ze szczególną radością mogę tutaj oświadczyć, że 5 lat mojego pobytu w Polsce pozwala mi na stwierdzenie głębokiego dążenia do pokoju i porozumienia, które ożywia szczerze rząd polski.

My, dyplomaci — Panie Prezydencie — z temperamentu i z przyzwyczajenia cenimy bardzo spokój, równowagę i pokój. Ku naszemu największemu zadowoleniu w stolicy Waszej Eksceleńcji znajdujemy tę właśnie szczęśliwą atmosferę. Jestem głęboko przekonany, że i w przyszłości również współpracując w zaufaniu i przyjaźni z rządem Waszej Eksceleńcji, będziemy służyć pomyślności i szczęściu naszych narodów i sprawie pokoju wszechświatowego.

Do szlachetnego narodu polskiego, Panie Prezydencie, przywiązują nas osobliwie jego rycerskie właściwości i cechy ogólnoludzkie: płomienny patriotyzm, legendarne męstwo, olbrzymia energia, głęboka inteligencja, romantyczna gościnność najbardziej wytworona uprzejmość. Oto zalety serca i rozumu, które sprawiają, że ten męzny naród czyni tak świetnie i tak szybkie postępy na wszystkich drogach rozwoju ludzkości. Z głębokim podziwem śledzimy ten stały ruch wzwyż narodu polskiego.

W niedawnej przeszłości, Panie Prezydencie, była chwila okrutna, kiedy głęboki żal dotknął całą Polskę. Był to dzień strasznej i niezmiernie żalobnej. Polska straciła Wielkiego Bohatera Narodowego, Wodza, ukochanego przez cały naród, geniusza zmartwychwstała państwa polskiego. Jest rzeczą naturalną, że cała Polska była przynębiona tym ciosem, jednakże energia narodu szybko wzięła górę, ból i żaloba

zostały schowane w głębi serc i jestem przekonany, że zostaną tam na zawsze.

Naród powrócił do wielkich zadań, które ma przed sobą. To właśnie Pan, Panie Prezydencie, przez swój apel patriotyczny wskazałeś wówczas drogę energii i męstwu narodu polskiego. Cały świat widział Pana, Panie Prezydencie, i powziął decyzję. Świat wie dobrze, że Polska pod kierunkiem wypróbowanej mądrości swojego Prezydenta, pod osłoną męstwa, energii i niezłomności charakteru swojego Marszałka, pod wskazaniem polityki pokojowej i rozumnej swojego rządu iść będzie mocnym i stanowczym krokiem do swoich chlubnych przeznaczeń.

Odpowiedź P. Prezydenta

Pan Prezydent Rzeczypospolitej odpowiedział jak następuje:

Panie Ambasadorze! Dziękuję uprzejmie za życzenia, których Wasza Eksceleńcja zechciała stać się wyrazicielem w imieniu dostojnych monarchów i głów państw, reprezentowanych w Polsce, czyniąc się również w tak wymowny sposób rzecznikiem swoich wielce szanownych tu obecnych kolegów.

Wniosłe słowa, w których Wasza Eksceleńcja podniosła patriotyzm naszego kraju, jego gościnność i stopniowy rozwój, sprawiły mi specjalną przyjemność i zasługują na moją prawdziwą wdzięczność.

Wasza Eksceleńcja zechciała podkreślić w swym przemówieniu stałe wznoszenie się współczesnej Polski w zgodnej łączności przeszłości i z teraźniejszością. Fakt ten nie jest wynikiem przypadku, wypływa on z woli niezłomnej całego narodu polskiego, która na nowo stanowiska, które zostało mu wyznaczone w zespole narodów.

Polska jest świadoma, iż zdolna jest utrzymać to stanowisko prowadząc politykę, która nawet w chwilach najtrudniejszych dąży do rozwiązań konstruktywnych i pozytywnych.

Siłą naszego państwa, które w swych dziejach przeszło przez okresy potęgi i chwały, ale które zaznało również przeciwności losu, jest przekonanie, że nie ma trwalszej podstawy współpracy międzynarodowej, jak wzajemne poszanowanie godności i interesów każdego narodu.

Zasad tych, którymi się kierujemy w stosunkach z innymi narodami nie wprowadzamy tylko z przesłanek natury politycznej, lecz uważamy je również jako logiczny wynik naszego własnego doświadczenia historycznego.

Ludzie naogół są odpowiedzialni tylko za chwilę obecną, ale ci, którym przypadło w udziale kierować losem państw i narodów, winni, opierając się na dobrych lub złych doświadczeniach przeszłości skoncentrować cały swój wysiłek w celu przygotowania lepszej przyszłości zgodnie z zasadą, o której przed chwilą wspominałem.

Proszę Waszą Eksceleńcję, jak również wielce szanownych przedstawicieli państw, tu zebranych, by zechcieli wyrazić swym wysokim mocodawcom moje gorące życzenia, oraz życzę serdecznie korpusowi dyplomatycznemu, akredytowanemu w Warszawie, ażeby z jak największym powodzeniem uczestniczył w tej twórczej współpracy, tak drogiej dla każdego, kto dąży do wzajemnego zrozumienia się narodów.

Po krótkiej rozmowie z ambasadorem tureckim, Pan Prezydent Rzeczypospolitej przywitał się kolejno ze wszystkimi szefami misji, którzy przedstawili mu członków swoich placówek — po czym powrócił do swoich apartamentów.

Życzenia dla Marszałka Śmigłego-Rydza

złożyli członkowie rządu, generalicja i korpus dyplomatyczny. — Marsz. Śmigły-Rydz nie mógł przybyć na Zamek z powodu niedyspozycji

Warszawa, 1 stycznia.

Nie mogąc z powodu niedyspozycji przybyć osobiście na Zamek, Pan Marszałek Śmigły-Rydz przesłał Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej listownie

życzenia noworoczne przez swego adiutanta rtm. Mańkowskiego.

Pan Prezydent odpowiedział panu Marszałkowi również pismem odręcznym.

Warszawa, 1 stycznia.

(PAT). Dziś w generalnym inspektoracie sił zbrojnych została wyłożona specjalna księga dla pragnących złożyć życzenia noworoczne panu Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi.

Do księgi wpisał się: członkowie rządu z panem premierem gen. Stawoj-Składkowskim na czele, przedstawiciele senatu i sejmu, generalicja z inspektorem armii na czele, członkowie korpusu dyplomatycznego, attaches wojskowi, przedstawiciele władz administracyjnych oraz szereg osób cywilnych.

Znamienna deklaracja

przywódców stronnictw angielskich

Londyn, 1 stycznia.

(PAT) Dziś z rana ogłoszono tu odezwę, podpisaną przez przedstawicieli trzech wielkich stronnictw. Z konserwatystów odezwę podpisali Winston Churchill, hr. Lytton i ks. Athol, z liberałów — Lloyd George, sir Archi-

bald Sinclair, z Labour Party — Attlee, Hugh Dalton i Noel Baker. W odezwie powiedziano, że wojny można uniknąć i pokój utrzymać przez utrzymanie paktu Ligi Narodów z zastosowaniem, gdyby była tego potrzeba, nawet siły zbrojnej.

PRZEJRZYSTA GRA BERLINA

Niemcy wysuwają coraz nowe żądania pod adresem mocarstw, nie chcąc przerwać swej akcji w Hiszpanii

PARYŻ, 1 stycznia.

IPAT) Paris Midi“ w depeszy korespondenta berlińskiego twierdzi, iż w rozmowie, jaką minister spr. zagranicznych Rzeszy von Neurath odbył z ambasadorem francuskim i angielskim NIE DAŁ ON OSTATECZNEJ ODPOWIEDZI RZĄDU RZESZY

na inicjatywę francusko-angielską, lecz ograniczył się do przedstawienia ogólnych zarysów projektowanej odpowiedzi, czyniąc przy tym pewne zastrzeżenia. Przedewszystkim minister von Neurath miał wyrazić życzenie uzyskania informacji, w jaki sposób Francja i Anglia zamierzają wprowadzić rzeczywistą kontrolę w Hiszpanii.

Poza tym miał on zaproponować od dzielenie zagadnienia hiszpańskiego od innych zagadnień interesujących mocarstwa zachodnie i miał zapowiedzieć, że dopiero po wyjaśnieniu tych spraw rząd niemiecki zakomunikuje o swoich zamiarach. Poza tym min. von Neurath miał podkreślić, iż jedną z głównych przeszkód do osiągnięcia porozumienia w tej sprawie jest nie tylko interwencja Sowietów w Hiszpanii, lecz również to, że dla Niemiec jest rzeczą niemożliwą wiązanie się w tej sprawie dopóki nie będzie uregulowana sprawa wpływów komunistycznych w Europie.

Korespondent dodaje od siebie komentarz, iż Niemcy w ten sposób chcą uzależnić ewentualne rokowania z Francją i W. Brytanią w sprawie interwencji hiszpańskiej od porozumienia się co do stanowiska, jakie te państwa zamierzają zająć wobec zagadnienia bolszewizmu. W dalszym ciągu korespondent twierdzi, że w rozmowie z ambasadorami min. von Neurath rozszerzył ramy rozmowy i omawiał kwestie napiecia europejskiego potuszając przy tym sprawę paktu francusko-sowieckiego. W sprawie tej — twierdzi korespondent — minister von Neurath miał się okazać bardziej nieprzejednanym niż dawne oświadczenia niemieckie, wysuwając na tomasz kwestie.

RYM, 1 stycznia.

(PAT) „Giornale d'Italia“ zaprzecza pogłoskom prasy zagranicznej, jakoby rząd włoski udzielił już odpowiedzi na ostatnią propozycję francusko-angielską dotyczącą Hiszpanii i jakoby odpowiedź ta miała się różnić od odpowiedzi, którą przygotowuje Berlin. Dziennik twierdzi, że odpowiedź włoska nie będzie ustalona tak szybko, jak to przy puszczało w pewnych kołach zagranicznych i podkreśla, że w kwestii hiszpańskiej nie ma żadnych różnic między stanowiskiem Włoch a Rzeszą Niemiecką. Całkowite porozumienie polityczne istniejące między Rzymem a Berlinem będzie potwierdzone w odpowiedziach, jakie rządy włoski i niemiecki udziela we właściwym czasie na notę francusko-angielską. Omawiając z kolei wczorajszą rozmowę ministra spraw zagranicznych Ciano z ambasadorem niemieckim von Hasselem oraz dzisiejszą kon-

Aresztowanie Grzegorza Halperna

dyrektora fabryki w Sosnowcu

Sosnowiec, 1 stycznia.

Wielką sensację wywołała w Zagłębiu wiadomość o zatrzymaniu na polecenie władz sądowych Grzegorza Halperna, dyrektora fabryki chem. Spiegel i Syn w Sosnowcu.

Zarządzenie to nastąpiło w związku z dochodzeniami, prowadzonymi po samobójstwie prokurenta tej firmy, ś. p. irż. Ginsberga.

TABARIN

Dziś całkowita zmiana programu

ferencje min. Ciano z posłem portugalskim.

LONDYN, 1 stycznia.

(PAT) O nocy włoskiej donosi Reuter: Nie jest to odpowiedź na propozycję francusko-brytyjską, a jedynie dokument dotyczący narad komitetu do spraw nieinterwencji. Nota jest datowana na 24 grudnia a dołączona 29 grudnia.

Biskup Canterbury piętnuje prześladowanie Żydów w Niemczech i wzywa do walki z antysemityzmem

LONDYN, 1 stycznia.

(PAT) Z okazji Nowego Roku arcybiskup Canterbury ogłosił list pasterski, w którym na wstępie wskazuje na zagrożenie pokoju na świecie, ale wyraża przekonanie, że nie należy tracić nadziei i uważać wojny za nieunikloną. Nie dojdzie do niej — pisze arcybiskup — jeżeli kierownicy państw będą zdecydowani do niej nie dopuścić i jeżeli wszyscy chrześcijanie dochowają wierności wobec księcia pokoju. Dalej pisze

arcybiskup o odwracaniu się ludzkości od drogi wiary i wyraża nadzieję, że nadchodząca w Anglii korona będzie „nie tylko nadaniem inwestytury naszym królom w imieniu religii, ale także potwierdzeniem, że służba dla państwa jest świętym obowiązkiem”.

Na zakończenie arcybiskup Canterbury pisze o objawach antysemityzmu i oświadcza, że to uczucie, które żywi drobna mniejszość społeczeństwa angielskiego mogłoby rozszerzyć się, jeżeli

zakazie zbiórek i ofiar, które mogłyby przedłużyć zatarg. Wreszcie nota wysuwa dwa wnioski: 1) Aby przedsięwzięto środki zapobiegające użyciu przez rząd wywiezionego złota hiszpańskiego, 2) Aby wszystkie ofiary na rzecz Hiszpanii szły za pośrednictwem Międzynarodowego Czerwonego Krzyża.

się temu w porę nie zapobiegnie. Mam nadzieję — pisze arcybiskup — że

BĘDZIE NAM OSZCZEDZONE POPIERANIE W JAKIKOLWIEK SPOSOBIE TEGO PRZESADU.

który w niektórych krajach jak np. w Niemczech doprowadził do prześladowań.

Na zakończenie arcybiskup udziela błogosławieństwa swoim wiernym.

Przemówienie noworoczne Bluma

Premier Francji oświadczył, iż nie jest szefem rządu socjalistycznego i dlatego nie może realizować swego programu

Paryż, 1 stycznia.

(PAT) Premier Blum wygłosił dziś wieczorem przez radio dłuższe przemówienie, które rozpoczął złożeniem wszystkim słuchającym go Francuzom i Francuzom życzeń noworocznych. „To, czego życzymy przede wszystkim — mówił premier — przemawiając w imieniu rządu, czego życzymy Europie i całemu światu — to pokój”. Stwierdzając szczerą i głęboko sięgającą wolę pokojową Francji, premier wyraża przekonanie, że „jest możliwym ustalić podstawy wzajemnego porozumienia, oparte na sprawiedliwości, równości i solidarności państw, dostarczając w ten sposób wszystkim narodom możliwości normalnego i spokojnego istnienia i

pozwalając kierować ku pozytywnej pracy i ku postępowi wysiłki, jakie wszystkie państwa zmuszone są czynić dzisiaj dla zapewnienia swej obrony”.

„Takim jest nasze pierwsze życzenie — mówił dalej premier. — Drugie nie będzie bardziej oryginalnym. Pragniemy, aby w ciągu nadchodzącego roku Francja znalazła się w lepszych warunkach życia i w większym dobrobycie. Praca, dokonana w ciągu 6-ciu miesięcy przez rząd, nie była daremną”.

Stwierdzając ogólną poprawę warunków ekonomicznych we Francji, premier podkreśla, że wszyscy mówili przed 6-ciu miesiącami: „to się musi zmienić”. Obecnie już wiele rzeczy

zmieniło się na lepsze, „jednakże odrodzenie gospodarcze jest niemożliwe, jeśli się w nie nie wierzy. Kraj, który chce samodzielnie istnieć, musi nie wątpić, musi mieć wiarę. Otóż kraj odzyskał tę wiarę, dla tego też możemy dzisiaj do naszych życzeń dołączyć apel do całej energii i rozsądku narodu o radę zrozumienia jego własnego interesu. Wspólne nasze dzieło może być narażone na szwank jedynie przez nierozważną nieostrożność jednych, lub ślepy egoizm drugich. Nie możemy poddawać powracającego dopiero i niepełnego dobrobytu tym samym metodom, jakie stosowane były do dobrobytu całkowitego i trwałego. Nie można dopuścić, aby natury zbyt niecierpliwie domagały się przedwcześnie udziału w bogactwach, które mają dopiero być stworzone. Nie można dopuścić, aby wstrząsy socjalne, wybuchające od czasu do czasu, utrudniały powrót dobrobytu, z którego przede wszystkim skorzystać mają rzesze robotnicze. Niedopuszczalnym jest również, aby masy oszczędzające przedłużały swą inercją śmiertelne niebezpieczeństwo teauryzacji. Rzesze robotnicze okazywały nam wielokrotnie swe zaufanie. Jesteśmy dumni z okazywanego nam współdziałania. Dlatego więc masy oszczędzające i posiadacze kapitałów nie mieli nam udzielić swego poparcia?”

Przed sześciu miesiącami przyjsie do władzy rządu frontu ludowego wywoływało trwogę w pewnych kołach burżuazji francuskiej. Być może, iż wówczas zdecydowano by się, jako haracz złożyć daleko większe ofiary niż te, jakich wymaga dzisiaj wspólny wysiłek, niezbędny dla odzyskania ogólnego dobrobytu. Okazało się jednak dość jasno, że obawy były nieuzasadnione. Posunęliśmy liberalizm gospodarczy tak daleko, jak tego nie uczynił żaden inny rząd w przeszłości, a być może nawet dalej niż uczyniłby to jakikolwiek inny rząd w obecnych warunkach. Czyż potrzebuję powtarzać raz jeszcze, że nie jesteśmy rządem socjalistycznym, że nie staramy się ani pośrednio, ani bezpośrednio wprowadzać w życie programu socjalistycznego. Jesteśmy rządem dobra publicznego. Nie mamy innej troski jak dobro publiczne. Podobnie jak na arenie międzynarodowej nie możemy mieć innych wrogów pokoju europejskiego, tak wewnątrz kraju nie możemy mieć innych przeciwników jak tylko tych, którzy chcą szkodzić zbiorowym interesom Francji.

PRZECIWI PIERZCHNIĘCIU I ŁUSZCZENIU RAK **KREM PRAŁATÓW** PERFECTION

Nie odkopano jeszcze zwłok zaspanych narciarzy pod Howerla

Lwów, 1 stycznia.

(PAT). W związku z katastrofą lawiny, która zasypała dwóch narciarzy lwowskich dr. Chlipalskiego i Andrzeja Steusinga, bez przerwy od świtu do późnego wieczora prowadzone są na miejscu prace nad rozkopaniem mas zlodowaciałego śniegu, jakie naniosła lawina w kocioł pod Howerlą. Prace nie dały

dotychczas zamierzonego rezultatu. — Zwłok nieszczęśliwych jeszcze nie znaleziono i wynikiem prac ostatniej doby był znaleziony drugi kijek narciarski. Jutro od świtu prowadzona będzie dalsza akcja, w której uczestniczy załoga posterunku straży granicznej z pod Howerli i kurs harcerek z Worochty.

B. król Edward otrzymał tysiące listów i depesz z życzeniami noworocznymi

Wiedeń, 1 stycznia.

(PAT) W odpowiedzi na tysiące listów i depesz nadesłanych do Zamku Enzesfeld z okazji świąt ks. Windsor za pośrednictwem korespondenta Reutera wyraża wszystkim tym osobom podziękowania oraz życzenia szczęśliwego Nowego Roku.

Londyn, 1 stycznia.

(PAT) Opublikowane o pół nocy z

racji Nowego Roku orędzie królewskie zawiera gorące życzenia szczęścia i dobrobytu narodów imperium oraz przypomina smutne okoliczności przerwania panowania króla Edwarda VIII-go. Król przyrzeka w orędziu dołożyć starań, celem wzmocnienia podstaw wzajemnego zaufania i uczuć, na których oparły się tak szczęśliwie stosunki między królem a narodami Imperium.

od Paryża do Singapore nie było weselszego miasta niż

San Francisco
JEANETTE MAC DONALD
CLARK GABLE
po raz pierwszy razem jako kochankowie w SAN FRANCISCO

Zdobył ją i pokochał, a działo się to w przeddzień trzęsienia ziemi w SAN FRANCISCO.

